

УКРАЇНА

Черкаська міська рада

Департамент охорони здоров'я та медичних послуг

вул. Байди Вишневецького, 36, м. Черкаси, 18000, тел: (0472) 37-24-56, fax: (0472) 33-79-47
E-mail: dozmpchmr@gmail.com, код ЄДРПОУ 02013260

Пояснення до експертного звіту (зауважень)
департаменту фінансової політики
до проекту рішення Черкаської міської ради

«Про внесення змін до рішення міської ради від 24.01.2019 № 2-3740 «Про затвердження міської програми надання комплексної медичної реабілітації мешканцям м. Черкаси у 2019 році»»

За результатами розгляду експертного звіту (зауважень) департаменту фінансової політики до проекту рішення міської ради «Про внесення змін до рішення міської ради від 24.01.2019 № 2-3740 «Про затвердження міської програми надання комплексної медичної реабілітації мешканцям м. Черкаси у 2019 році»» надаємо наступні пояснення.

1. Відповідно до пп.1 п.а) ст.32 Закону України «Про місцеве самоврядування» управління закладами охорони здоров'я, які належать територіальним громадам або передані їм, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення, є власними повноваженнями виконавчих органів міських рад. Згідно з п.б) делегованими повноваженнями виконавчих органів міських рад є забезпечення доступності і безоплатності медичного обслуговування на відповідній території, забезпечення розвитку всіх видів медичного обслуговування, розвитку і вдосконалення мережі лікувальних закладів усіх форм власності.

Відповідно до підпункту "а" п.3) ч.1 ст.89 Бюджетного кодексу України в редакції, чинній на момент формування проекту рішення, до видатків, що здійснюються з бюджетів міст обласного значення, відносяться видатки на амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу (лікарні широкого профілю, спеціалізовані медико-санітарні частини, пологові будинки, поліклініки і амбулаторії, загальні стоматологічні поліклініки, дільничні лікарні).

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» з 01 квітня 2020 року вводиться в дію підпункт "д" п.3 ч.1 ст.89: місцеві програми розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я, які належать відповідним територіальним громадам або є об'єктами права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, що перебувають в управлінні районних рад, і місцеві програми надання населенню медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення.

Згідно з пп."г" п.3 ч.1 ст.89 до видатків, що здійснюються з бюджетів міст обласного значення з 01 квітня 2020 року також належать видатки на співфінансування оплати медичних послуг, що надаються в рамках програми державних гарантій медичного обслуговування населення, для покриття вартості комунальних послуг та енергоносіїв комунальних закладів охорони здоров'я, які належать відповідним територіальним громадам.

МОЗ України планує, що відповідно до ч.5 ст.4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» програма медичних гарантій запрацює в повному обсязі у 2020 році. Національна служба здоров'я України (далі – НСЗУ) закуповуватиме медичні послуги у закладах усіх рівнів надання медичної допомоги за умови дотримання ними вимог до конкретних послуг з 01 квітня 2020 року. Проте існує суттєвий ризик відкладення медичної реформи і на більш пізній термін. Наприклад, центри первинної медико-санітарної допомоги уклали договори з НСЗУ в три етапи: 01 липня 2018 року, 01 жовтня 2018 року, 01 січня 2019 року.

Конкретний перелік медичних послуг, тарифи на медичні послуги та коригувальні коефіцієнти на даний час не затверджені. У зв'язку з чим не є можливим спрогнозувати очікуваний обсяг надходжень коштів від НСЗУ до закладів охорони здоров'я міста за договорами про медичне обслуговування населення.

Враховуючи вищезазначене, в проєкті програми передбачено загальний обсяг видатків для забезпечення надання **якісної безоплатної медичної реабілітації** населенню міста незалежно від строків впровадження медичної реформи. Одиницею кількісного виміру такої допомоги є «Кількість пролікованих випадків з комплексної медичної реабілітації в КНП «Черкаська міська реабілітаційно-оздоровча поліклініка «Астра»».

Міська програма надання комплексної медичної реабілітації мешканцям міста Черкаси на 2019 - 2020 роки (далі – Програма) є **програмою підтримки** комунального закладу охорони здоров'я, у складі якої передбачені видатки для покриття вартості комунальних послуг та енергоносіїв.

Розділ 8 Програми передбачає, що **фінансове забезпечення здійснюється у межах видатків, затверджених рішенням міської ради про міський бюджет на відповідний рік.**

2. Заклади охорони здоров'я міста мають статус комунальних некомерційних підприємств, включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, є одержувачами бюджетних коштів.

Одержувачем бюджетних коштів є суб'єкт господарювання, громадська чи інша організація, яка не має статусу бюджетної установи, уповноважена розпорядником бюджетних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, та отримує на їх виконання кошти бюджету (п.38 ч.1 ст.2 Бюджетного кодексу України).

Метою програми є реалізація рівних можливостей для пацієнтів, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, певних категорій населення в отриманні реабілітаційних послуг, спрямованих на відновлення та компенсацію порушених або втрачених функцій організму для досягнення і підтримання соціальної та матеріальної незалежності, трудової адаптації та інтеграції в суспільство шляхом надання безоплатної комплексної медичної та психологічної реабілітації.

Окремі заходи Програми, на виконання яких уповноважено одержувача і на які виділяються кошти міського бюджету:

- надання згідно стандартів та клінічних настанов, затверджених МОЗ України, мешканцям м. Черкаси послуг з комплексної медичної реабілітації на амбулаторному етапі за клініко-реабілітаційними групами, зокрема пільговим категоріям населення;
- здійснення моніторингу щодо потреби населення м. Черкаси у реабілітаційних послугах з комплексної медичної реабілітації на амбулаторному етапі;
- визначення щорічної потреби пільгових категорій населення м. Черкаси та пацієнтів з показаннями для профільної реабілітації у послугах з комплексної медичної реабілітації на амбулаторному етапі за клініко-реабілітаційними групами;
- ведення первинної облікової медичної документації щодо надання населенню м. Черкаси послуг з комплексної медичної реабілітації на амбулаторному етапі за клініко-реабілітаційними групами згідно з вимогами МОЗ України;
- формування та ведення статистичної, фінансової, бухгалтерської та медичної звітності і подання її органам, уповноваженим здійснювати контроль за відповідними напрямками діяльності у визначеному законодавством порядку.

У пп.2.3.2 Методичних рекомендацій з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства, схвалених Робочою групою з питань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України від 14.02.2018, зазначено, що підприємство зі статусом неприбуткової організації може отримувати й інші доходи від здійснення діяльності, що визначена статутом підприємства. Тобто, підприємство може отримувати дохід не тільки у вигляді дотацій, медичної субвенції, отриманих із державного або місцевих бюджетів, коштів за договорами з НСЗУ, а також і внаслідок надання платних послуг, надання приміщень чи обладнання в оренду, тощо. Доходи від здійснення таких видів діяльності не будуть об'єктом оподаткування податком на прибуток за умови, що такі доходи використовуються підприємством виключно для покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням таких послуг, та фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами. Ця норма відповідає вимогам, встановленим ст. 13 Бюджетного кодексу України до бюджетних установ. Такі доходи і видатки плануються окремо від основної діяльності, не пов'язані з наданням безоплатної медичної допомоги населенню і не фінансуються з міського бюджету.

Міська програма надання комплексної медичної реабілітації мешканцям міста Черкаси на 2019 - 2020 роки **не повинна містити показників отримання і використання комунальним**

підприємством власних надходжень.

3. Здійснення капітальних видатків на покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я затверджуються у Програмі соціально-економічного і культурного розвитку міста Черкаси на відповідний рік і не повинно дублюватись у програмах підтримки комунальних підприємств. Відповідно до Регламенту формування Програми соціально-економічного і культурного розвитку міста Черкаси, затвердженого рішенням міської ради від 17.11.2016 №2-1299, фінансове забезпечення, що спрямовується на виконання програми, включає виключно кошти бюджету розвитку міського бюджету і не включає поточні видатки.

Міська програма надання комплексної медичної реабілітації мешканцям міста Черкаси на 2019 - 2020 роки є саме програмою підтримки комунального закладу охорони здоров'я, включає виключно поточні видатки і **не повинна містити показників щодо здійснення капітальних видатків.**

4. Результативні показники Програми – кількісні та якісні показники, які визначають результат виконання бюджетної програми, характеризують перебіг її реалізації, ступінь досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, реалізацію якої забезпечує головний розпорядник бюджетних коштів, досягнення мети бюджетної програми, виконання завдань бюджетної програми, висвітлюють обсяг і якість надання публічних послуг (наказ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 № 836 «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів»).

Результативних показників не повинно бути забагато. Водночас, це мають бути найбільш характерні та ілюстративні показники, які дають чітке уявлення про призначення бюджетної програми та результати, яких планується досягти в ході реалізації програми. Показники повинні підтверджуватися офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, що є джерелами інформації для визначення результативних показників, або розраховуватися за допомогою математичних дій з показниками таких звітності та обліку. Також показники повинні бути вимірюваними, надавати можливість порівняння за окремі бюджетні періоди, порівняння з аналогічними показниками інших закладів охорони здоров'я, мати кількісне вираження в одиницях виміру, які відповідають змісту показника (наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми»).

На даний час конкретний перелік медичних послуг, тарифи на медичні послуги та коригувальні коефіцієнти, очікуваний обсяг надходжень коштів від НСЗУ за договорами про медичне обслуговування населення не відомі, не затверджені нормативними актами і не встановлені офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю.

Перелік результативних показників Програми розроблено відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 26.05.2010 № 283/437 «Про затвердження Типового переліку бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі «Охорона здоров'я» (зі змінами), з урахуванням специфіки діяльності закладу охорони і департаменту охорони здоров'я та медичних послуг. Одиницею кількісного виміру медичних послуг на даний час є «Кількість пролікованих випадків з комплексної медичної реабілітації в КНП «Черкаська міська реабілітаційно-оздоровча поліклініка «Астра»». Відповідно визначені показники ефективності і якості.

5. Статут КНП «Черкаська міська реабілітаційно-оздоровча поліклініка «Астра» затверджено рішенням Черкаської міської ради від 14.01.2019 №2-3728. Засновником підприємства є територіальна громада міста Черкаси в особі Черкаської міської ради, яка в установленому чинним законодавством порядку представляє спільні інтереси територіальної громади міста Черкаси та здійснює управління об'єктом комунальної власності.

Відповідно до Статуту основною метою діяльності підприємства є:

- надання населенню згідно з вимогами відповідних нормативно-правових актів **медичних послуг**, спрямованих на збереження, поліпшення та відновлення здоров'я, підвищення санітарної культури без отримання прибутку;

- здійснення діяльності, необхідної для належного забезпечення запобігання захворюванням та інвалідності, реабілітації пацієнтів та інвалідів;

- організація взаємодії з іншими закладами охорони здоров'я з метою забезпечення

наступності у наданні медичної допомоги на різних рівнях та ефективного використання ресурсів системи медичного обслуговування.

Відповідно до ст.4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» серед послуг, що увійдуть до програми медичних гарантій є й «**Медична реабілітація**».

Основними завданнями міської програми соціальної підтримки мешканців м. Черкаси, які забезпечують національну безпеку і оборону, відсіч і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей та членів сімей загиблих громадян, які захищали державний суверенітет України, на 2019-2021, затвердженої рішенням міської ради від 23.10.2018 №2-3710, здійснення **соціальної реабілітації** учасників антитерористичної операції, операції об'єднаних сил, надання соціально-психологічних послуг учасникам антитерористичної операції, операції об'єднаних сил та членам їх сімей, сім'ям загиблих.

Положення про центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Жага життя» затверджено рішенням міської ради від 22.08.2019 №2-4753. Відповідно до цього Положення центр забезпечує надання комплексу послуг з ранньої, соціальної, психологічної, фізичної, психолого-педагогічної, фізкультурно-спортивної, трудової реабілітації відповідно до потреб особи з інвалідністю. Відповідно до розділу 3 Положення центр надає **соціальні послуги**, отже у даному випадку мова йде про «**Соціальну реабілітацію**».

Відповідно до Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»:

- Соціальна реабілітація - система заходів, спрямованих на створення і забезпечення умов для повернення особи до активної участі у житті, відновлення її соціального статусу та здатності до самостійної суспільної і родинно-побутової діяльності шляхом соціально-середовищної орієнтації та соціально-побутової адаптації, задоволення потреби у забезпеченні технічними та іншими засобами реабілітації.

- Медична реабілітація - система лікувальних заходів, що спрямовані на відновлення порушених чи втрачених функцій організму особи, на виявлення та активізацію компенсаторних можливостей організму з метою забезпечення умов для повернення особи до нормальної життєдіяльності, на профілактику ускладнень та рецидивів захворювання.

КНП «Черкаська міська реабілітаційно-оздоровча поліклініка «Астра» надає послуги з **комплексної медичної реабілітації**.

Міська програма надання комплексної медичної реабілітації мешканцям міста Черкаси на 2019 - 2020 роки **не дублює завдання і заходи з реабілітації пільговим категоріям населення, передбачені іншими програмами та надаються іншими установами.**

6. Надання послуг дітям з інвалідністю внаслідок дитячого церебрального паралічу відповідно до постанови КМУ від 27.03.2019 №309 «Про затвердження Порядку використання у 2019 році коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення реабілітації дітей з інвалідністю внаслідок дитячого церебрального паралічу» відбувається відповідно до укладених договорів на підставі актів наданих послуг. Як зазначено у п.2 даних пояснень підприємство може отримувати дохід внаслідок надання платних послуг. Такі доходи і видатки плануються окремо від основної діяльності і не фінансуються з міського бюджету в рамках даної Програми. Станом на 25.11.2019 року було укладено 30 договорів на загальну суму 154,4 тис. грн. **Дія постанови КМУ від 27.03.2019 №309 обмежена 2019 роком, з 01 січня 2020 року відшкодування таких послуг за рахунок коштів державного бюджету здійснюватись не буде.** В дитячому психоневрологічному відділенні проводиться реабілітація дітей з неврологічною та ортопедо-травматологічною патологією. Це відділення призначене для проведення спеціалізованої допомоги дітям з органічним ураженням нервової системи з порушенням психіки, які потребують комплексної реабілітації за відсутності показань до цілодобового лікарського нагляду.

Директор департаменту

О.М.Стадник

вик. Галушка Г.Ю.
37-53-93

